

НОВА МЕДНА МОНЕТА НА ТЕРТЕР, СИНА НА ДЕСПОТ ДОБРОТИЦА, ПРЕПЕЧАТАНА ВЪРХУ ОТСЕЧЕНА В ДРЪСТЪР МОНЕТА НА ДОБРОТИЦА

Владимир Пенчев

През 2002 г., по време на редовните археологически разкопки, провеждани в Силистра, беше намерена една твърде интересна средновековна българска монета, която е предмет на настоящата публикация*. Става дума за медна монета на сина на добруджанския деспот Добротица, Тертер, която е препечатана върху отсечена в Дръстър медна монета на деспот Добротица. Описанието ѝ е както следва:

Лице: Отпечатана е част от монограма на името Тертер, а именно, обърната наляво буква Р. От първоначалния тип ясно личи буквата ω и под нея буквата Т.

Опако: Двуглав орел с разперени криле, насреща. Лявата му глава (вдясно) и лявото му крило (вдясно) не са се отпечатали. От първоначалния тип е запазена голяма буква Δ.

Диаметър 20 – 22 мм. Силно корозирал екземпляр, поради което настоящето тегло няма нищо общо с първоначалното и за това не го прилагаме. Образ 1 и рисунка 1.

Монетата е намерена в квадрат С₁₄, на дълбочина 15,25 м. Заведена е в инвентарната книга за монетите от редовните археологически разкопки в Силистра под № 3220.

Доколкото ни е известно, досега в научната литература са публикувани само три монети на Тертер, препечатани върху отсечени в Дръстър монети на баща му, деспот Добротица. Две от тях са намерени на разположения срещу Силистра остров Пъкюул луй Соаре (Custurea 1980, 641 – 642; Diaconu 1980). Третата произхожда от Шуменска крепост (Йорданов 1982, 124, табл. II, 9).

Значението на тези препечатани монети се състои преди всичко в това, че те са неопровержимо доказателство при установяването на относителната хронология между изработените в Дръстър медни монетосечения на Добротица и на сина му Тертер (Йорданов 1982, 124; Юрукова, Пенчев 1990, 185). Несъмнено по – ранни са монетите на Добротица. Освен това, трябва да се отбележи, че наличието на монети на Тертер, препечатани върху такива на Добротица, се явява още едно потвърждение на констатирания вече стремеж на управлявалия в Дръстър Тертер към демонстрирането на известна независимост от неговия баща (Юрукова, Пенчев 1990, 184), чиято резиденция е била в крепостта Калиакра.

* Изказвам своята благодарност на научния ръководител на разкопките в Силистра, доц. Ст. Ангелова, за предоставената ми възможност да проуча и публикувам тази монета.

ЦИТИРАНА ЛИТЕРАТУРА

Йорданов 1982: И. Йорданов. Монетосечене на българските владетели в Добруджа. – В: Сб. “Средновековна България и Черноморието”. Варна, 1982, 119 – 129.

Юркува, Пенчев 1990: Й. Юркува, В. Пенчев. Български средновековни печати и монети. С., 1990.

Custurea 1980: G. Custurea. Precisari cu privire la cronologia unor monede medievale descoperite la Pacuiul lui Soare. Studii si cercetari de istorie veche si arheologie, vol. 31, 4. Bucuresti, 1980, 641–642.

Diaconu 1980: P. Diaconu. Les contributions numismatiques a la connaissance de l’organisation politique de la Dobroudja (XIV s.). Rapports du IVe Congres International d’Archeologues Slave, 15–16 Septembre, 1980, Sofia.

Рисушка 1

Обр. 1

A NEWLY-FOUND COPPER COIN OF
TERTER, SON OF THE DESPOT
DOBROTITSA, OVER-STRUCK ON A COIN OF DOBROTITSA, MINTED IN DRASTAR

Summary

Vladimir Penchev

In 2002, a copper coin of Terter, son of the Dobrudzha despot Dobrotitsa, over-struck on a copper coin of Dobrotitsa was discovered during regular archaeological excavations in Silistra.

Until now, only 3 coins of Terter over-struck on coins of Dobrotitsa, have been published. Two of them were found on the island of Pacuiul lui Soare, situated opposite Silistra and the third coin originates from the fortress of Shumen.

The significance of these over-struck coins consists in that they help to indisputably establish the relative chronology of the Drastar copper mintages of Dobrotitsa and his son Terter. Undoubtedly, the coins of Dobrotitsa are the earlier.